# Geçmiş Tarihli Cezai Şart

| MAHKEME | KARAR TARİHİ | SONUÇ |
|---|---|---|
| Yargıtay 9. Hukuk Dairesi | 16.04.2026 | Bozma |

| ESAS NO | KARAR NO | İLGİLİ HÜKÜMLER |
|---|---|---|
| 2026/870 | 2026/3452 | TMK 2, TBK 179, TBK 182, HMK 26 |

ÖZET

Kayyım sürecinde geçmiş tarih atılarak imzalanan iş sözleşmesindeki cezai şartı mahkemeler kısmen kabul etmiştir. Yargıtay, sözleşmenin işvereni zarara uğratmak kastıyla imzalandığını, cezai şartın geçersiz olduğunu ve hesabın taleple bağlılığa aykırı yapıldığını belirterek bozmuştur.

**Bu kararın özeti ve değerlendirmesi**
savun.av.tr/gecmis-tarihli-sozlesmede-cezai-sart-gecersiz-2026-3452/ →

## Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

9. Hukuk Dairesi 2026/870 E. , 2026/3452 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2025/2219 E., 2025/2166 K.

DAVA TARİHİ : 09.08.2018

İLK DERECE MAHKEMESİ : Balıkesir 2. İş Mahkemesi

SAYISI : 2024/513 E., 2025/303 K.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalı bünyesinde 2006-25.06.2018 tarihleri arasında sorumlu müdür olarak çalıştığını, iş sözleşmesinin tek taraflı olarak bildirimsiz feshedildiğini, Yönetim Kurulunu görevden alındığını, Mahkemece bu işlemin iptal edilerek kayyım

heyeti görevlendirildiğini, bu süreçte 2018 Şubat-Mart-Nisan-Mayıs-Haziran ücretlerinin ödenmediğini, yıllık ücretli izin kullanmadığını, yönetime gelen kişilerin ilk günden beri eski personelle çalışmak istemediğini beyan ettiklerini, bu nedenle işçilerin kendiliğinden işi bırakması için ücretlerin ödenmediğini iş sözleşmesinin haksız feshedildiğini ileri sürerek kıdem ve ihbar tazminatı ile yıllık ücretli izin, fazla çalışma, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil ücreti, ücret, prim, ikramiye, yol ve yemek, kötüniyet tazminatı, cezai şart, iş arama izni, ilave tediye ve asgari geçim indirimi alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; zamanaşımı def'ini ileri sürdüklerini, davanın belirsiz alacak davası olarak açılamayacağını bu nedenle davanın hukuki yarar yokluğu nedeniyle reddi gerektiğini, Birliğin yönetiminin 30.05.2018 tarihinden itibaren kayyım heyetinde olduğunu, davacı dâhil bir kısım çalışanların iş sözleşmesi ve bu yönde alınmış bir karar olmaksızın yüksek ücretli çalışanlar olduğunun tespit edildiğini, bu yönde alınmış bir karar olmadığından bu kişilerin yüksek ücretle çalışmalarının hukuka aykırı olduğunu, dava dilekçesi ekinde sunulan iş sözleşmesinin müvekkili Birlikte mevcut olmadığını, hukuken varlığı ispat olunamamış ve açıkça şüpheli sözleşmenin hukuken müvekkilini bağlamadığını, sözleşmelere ilişkin Balıkesir Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunduklarını, soruşturma sonucunun beklenmesi gerektiğini, sözleşmede işveren adına kimin imza attığının tespit edilemediğini, bu nedenle iş sözleşmesinin haklı nedenle feshedildiğini, davacının kıdem ve ihbar tazminatına hak kazanmadığını, diğer alacak taleplerinin somutlaştırılmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; Mahkemelerince 01.03.2022 tarihli karar ile; iş sözleşmesinin işverence haklı neden olmaksızın ve ihbar önellerine uyulmaksızın feshedildiği, bakiye yıllık ücretli izin hakkının bulunduğu, nisan-aralık dönemlerinde haftanın 7 günü olmak üzere haftalık 14 saat fazla çalışma yaptığı ve hafta tatil günlerinde çalıştığı, diğer dönemlerde haftalık 2,5 saat fazla çalışma yaptığı, iş arama izninin kullandırılmadığı gerekçesiyle bu talepler yönünden davanın kısmen kabulüne diğer talepler yönünden ise ücret ve asgari geçim indirimi alacaklarının dava açıldıktan sonra ödenmesi nedeniyle konusuz kaldığı, davalı işverenin 6772 sayılı Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere İlave Tediye Yapılması ve 6452 Sayılı Kanunla 6212 Sayılı Kanunun 2 nci Maddesinin Kaldırılması Hakkında Kanun kapsamında olmadığı, davacının iş güvencesi kapsamında olduğu, cezai şartın tek taraflı ve kötüniyetli düzenlendiği, prim, ikramiye, yol ve yemek alacaklarının ispat edilemediği gerekçesiyle reddine karar verildiği, kararın taraf vekilleri tarafından istinaf edilmesi üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin 21.11.2024 tarihli kararı ile; davacılar vekilinin aynı zamanda Kurumun eski vekili olması nedeniyle davacının başka bir avukatla temsili gerektiği, dosya kapsamına göre davacı işçinin iş güvencesine tâbi olup olmadığının anlaşılamadığı, Mahkemece davacı işçinin iş güvencesine tâbi olup olmadığı araştırılarak davacının iş güvencesi kapsamında olduğunun tespiti hâlinde cezai şart talebinin reddine karar verilmesi, iş güvencesine tâbi olmadığının tespiti hâlinde ise iş güvencesi kapsamında olan 4857 sayılı İş Kanunu'nun (4857 sayılı Kanun)

21. maddesinde öngörülen işçilerin iş güvencesi tazminatı miktarını geçmemek üzere tazminata hükmedilmesi gerektiği, kötüniyet tazminatı koşullarının gerçekleşmediği, ıslahla faiz türünün değiştirilemeyeceği gerekçesiyle dosyanın iade edildiği, Bölge Adliye Mahkemesinin kaldırma kararı sonrasında davacı işçinin iş güvencesine tâbi olmadığından iş güvencesi kapsamında olan 4857 sayılı Kanun'un 21. maddesinde öngörülen işçilerin iş güvencesi tazminatı miktarını geçmemek üzere tazminata hükmedilmesi gerektiği, cezai şart düzenlemesinin şeklen geçerli olduğu nazara alınarak 37.760,90 TL cezai şart alacağının da kısmen kabulüne, dava sırasında ödenen alacaklar yönünden arabuluculuk tarihi ile ödeme tarihine kadar olan dönem için ücret için en yüksek banka mevduat faizi, asgari geçim indirimi alacağı yönünden yasal faiz işletilmesine ve iş arama izni alacağının de reddine karar verilerek diğer talepler yönünden önceki gibi davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; cezai şart alacağının net/brüt olduğu kararda belirtilmemişse de açıkça brüt ücretten hesap edildiğinin anlaşıldığı, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 355. maddesi uyarınca istinaf sebepleri ile sınırlı ayrıca kamu düzenine aykırılık yönünden yapılan inceleme sonucu; İlk Derece Mahkemesinin olay ve hukuki değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle taraf vekillerinin istinaf başvurularının ayrı ayrı esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde;

1. Davacının belirsiz iş sözleşmesinin tamamen işçi lehine hükümler içerdiğini, işverenin haklarını olağanüstü kısıtladığını, işin gereğince yürütülmesi devamlılığına dahi engel olabilecek nitelikte tek yanlı hükümler içerdiğini, hiçbir işverenin bu sözleşmeyi bilerek imzalamayacağını, Birliği zarara uğratmak kastıyla sözleşmelerin geçmişe yönelik olarak Birliğin kayyıma devrinden sonra yapıldığını, cezai şart alacağının reddi gerektiğini,

2. Birlikte çalışanların eş dost akraba olup Birliği zarara uğrattıkları ve yüksek ücretle sözleşmeler yaptıklarını, Birlik müdürünün oğlunun öncesinde Birliğin avukatlığını sonrasında ise davacı işçilerin avukatlığını yaptığını, ayrıca açılan ceza davasında aynı işyerinde çalışan davacının kardeşi S.K'nın hizmet nedeniyle güveni kötüye kullanmaktan mahkumiyetine karar verildiğini, feshin haklı nedene dayandığını,

3. Yıllık ücretli izinlerin kullandırıldığını, başka dosyada dinlenen davacı tanığının hafta tatilinde çalışılmadığını beyan ettiğini, bu taleplerin de reddi gerektiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, 02.07.2017 tarihli iş sözleşmesindeki cezai şart hükmüne değer verilip verilmeyeceği, davacının iş sözleşmesinin işverence feshinin haklı nedene dayanıp dayanmadığı, yıllık ücretli izin, fazla çalışma, hafta tatili ücreti alacaklarının ispatı ve hesabı ile taleple bağlılık ilkesine uygun karar verilip verilmediğine ilişkindir.

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere ve özellikle temyiz nedenlerine göre davalı vekilinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Davacı vekili 02.01.2017 tarihli sözleşmede yer verilen cezai şart hükmü nedeniyle cezai şart talebinde bulunmuş olup davalı vekilince, Birliğin eski başkanı H.Ç. tarafından kendi ekibinin birlikte kalmasını sağlamak ve Birliği zarara uğratmak amacıyla iş sözleşmelerinin feshi hâlinde işçi lehine ağır tek taraflı cezai şart içeren eski tarihli sözleşmeler hazırlayarak çalışan personele dağıttığı, bir kısım iş sözleşmelerinin Kurumda bulunmadığı, bu sözleşmelerinin eski tarihli olarak düzenlendiği savunulmuştur.

Dosyada dinlenen davalı tanıklarından S.F.; 2018 yılında imzaladıkları ikinci sözleşmeyi 2018 yılının Mayıs veya Haziran ayında imzaladıklarını, kendisini sözleşmeyi imzalamaya davacının çağırdığını, sözleşmelerin yenilendiğini ve imzalaması gerektiğini söylediğini; diğer davalı tanığı Ş.E. ise davacının 2018 yılında kendisini sözleşmeyi imzalaması için çağırdığını ve "bu sözleşme bizim işimize gelir, işten çıkartırlarsa dava konusu yapıp Birlikten tazminat alabiliriz demişti" şeklinde beyanda bulunduğunu ifade etmişlerdir.

Tanık beyanları, kayyım heyetince Cumhuriyet Savcılığına yapılan şikâyet ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; davaya konu 02.01.2017 tarihli sözleşmenin 2018 yılı içerisinde geçmiş tarihli olarak Birliği zarara uğratmak kastıyla imzalandığı anlaşılmıştır. Diğer bir anlatımla, somut olayda sözleşme özgürlüğünün kötüye kullanımı söz konusudur. Kötüniyetli olarak Birliği zarara uğratmak kastıyla yapılan sözleşmedeki cezai şart hükmü geçersiz olup davacıya hak talebinde bulunma imkânı vermeyeceğinden cezai şart alacağının tümden reddi yerine kısmen kabulü isabetsiz olmuştur.

3. Davacı vekili 24.09.2021 tarihli dilekçesinde tüm taleplerin 25.12.2015-26.05.2018 dönemine ilişkin olduğunu beyan ettiği hâlde fazla çalışma ve hafta tatili alacaklarının 2013 yılından itibaren hesaplanması da taleple bağlılık ilkesine aykırı olduğundan hatalıdır.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,
16.04.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.